

Hele mener, at der er vist fra hans Side, til at komme imøde overalt paa det Grundlag, som nu, engang er givet, selv om det skulde være med nogen Betænkelighed; men at gaa ind paa Noget, som fuldstændig oppriver og tilintetgjør det Grundlag, hvorpaa hans Reform er bygget, for selv at komme frem med en Reform, bygget paa saa forskjellige og hinanden modstridende Meninger og Anskuelser, synes mig dog at være en noget for vidtgaaende Fordring. Hvilket Resultat det ærede Thing nu vil komme til, maa jeg overlade til Thinget selv. Jeg tror, at man ved at følge Mindretallet vil sikke en Gjenneførelse af Loven; følger man derimod Flertallet, saa vil man — jeg vil ikke sige, at man ikke sikker Gjenneførelsen af Loven, thi ved ubetinget at holde fast herpaa, anser jeg det for aldeles klart, at man vil hindre Gjenneførelsen af Loven, og det for en meget lang Tid, men man vil stræbe efter at gjenneføre Noget, om hvilket det ikke kan siges, at alle de Mænd, som stemme derfor, have en samstemmende og fuld Overbevisning om, at det er den rette Ve. Jeg tilstaaer nemlig, at efter de Uttringer, som ere komne frem, dels fra ærede Medlemmer i Udvalget gjenneførelse selv Betænkningen og dels her i Salen, staar det for mig saaledes, at det Flertal, som samles om dette Forslag, er indbyrdes overordentligt stridigt, indbyrdes har meget modstridende Anskuelser. Det vil vistnok findes, at det netop er den Omstændighed, at dette Forslag paa een Gang vil gjenneføre saa mange forskellige Ting og saa mange forskellige Undlingstanker, om jeg saa maa sige, i forskellige Retninger, idet Enhver kan finde sin Undlingstankede deri, medens der er mange andre, som saa langt fra ere Undlingstanker, at de bedre kunne betegnes med et ganske modsat Navn, — det er dette, som har ført til, at et saa stort Flertal har samlet sig om dette Forslag; men dette giver efter min Anskuelse kun en daarlig Garanti for, at det kan betragtes som Basis for en gunstig Reform, selv om Muligheden for en Gjenneførelse deraf er tilstede.

Ordføreren: Jeg maa tilstaa, at jeg

havde troet, at Forhandlingerne idag kunde have været sluttede temmelig let og hurtigt, idet nemlig det Forslag, som Forhandlingen væsentlig dreier sig om, fordi det er Hovedændringsforslaget ved denne Sagens Behandling, saa at sige ordret er det samme Forslag, som oprindeligt har foreligget for Thinget fra Ministeren, og jeg skulde heller ikke i dette Dieblit have taget Ordet, naar det ikke var saaledes, at der fra den høitærede Ministers Side nu er fremkommet Uttringer, som jeg tror, det er min Pligt som Ordfører for Udvalget at udtale mig om. Den høitærede Minister udtalte sig nemlig, som om hans dels ved denne Sags første Behandling og dels i Udvalget var bleven behandlet paa en saadan Maade, at han maatte sige sig selv, at det ikke var muligt at forhandle med de Folk, og at han derfor maatte finde den Stilling, som han i det Hele taget har indtaget i denne Sag, for at være ganske i sin Orden. Jeg skal slet ikke indlade mig paa, hvorvidt den høitærede Minister efter det Standpunkt, hvorpaa han staar i denne Sag, har Ret i at formene, at han overhovedet ikke kan forhandle med Folk, som have den Anskuelse, som Flertallet har, men jeg finder det nødvendigt paa det Bestemteste at modsige, at man enten her i Thinget ved Sagens 1ste Behandling eller i Udvalget er optraadt paa en saadan Maade, at han med Føje kan rette den nys fremsatte Bebreidelse imod os. Hvad der skete her i Salen ved første Behandling, da Ministerens Forslag forelaa, var aldeles ikke Andet end det, at man paa Grundlag af de korte Sætninger, gennem hvilke Medlemmerne af Thinget, ifjor fik Veilighed til at udtrykke deres Anskuelser om Skolesagen, anstillede en Undersøgelse, om Ministerens Forslag i det Hele taget var saaledes, at man kunde anse det for et saa betydeligt Fremskridt, at Thingets Flertal eller i alt Fald de, som nærmest staa paa det Standpunkt, som var antydet ved de ommeldte Sætninger, kunde antages at ville gaa ind derpaa. Jeg maa tilstaa, at jeg ikke finder, at der i saagen Henseende er slet nogetsomhelst Utilbørligt eller Noget, som det ikke ligefrem var en Pligt at udtale for de Mænd, som